

Aabenraa
Kommune

FOLK FLOKKES TIL FRIVILLIGFEST

Aabenraa Kommune er robust – også i krisetider

Temperaturer i kommunale bygninger, sparetips til både arbejdspladsen og privaten samt nye vaner for indkøb på grund af stigende priser. Den seneste tids energikrise og efterfølgende inflation har også fået en betydning i Aabenraa Kommune, lige som den har i de fleste danske hjem.

økonomihåndtering i 2022 og er en håndsækning til nogle af udgifterne.

I Aabenraa Kommunes kriseberedskab forsøger vi at være beredte på, hvad der kan vente os i den kommende tid. Derfor har vi også gennemført to beredskabsøvelser, hvor der blandt andet har været fokus på manglende telefon- og internetdækning i Aabenraa Kommune. Vi kan ikke forberede os på alt, men vi kan med god forberedelse og fremsynethed være så beredte som muligt, hvis krisen skulle opstå.

Selvom vi som kommune og arbejdsplads altid har tænkt over, hvordan vi bruger skattekrone, så har den seneste tid alligevel fået landets kommuner til at kigge en ekstra gang på forbruget – det gælder også Aabenraa Kommune.

I bladet her kan du læse mere om konkrete spareråd, lige som du kan læse om, hvordan Mad og Måltider har grebet en konkret udfordring an i dagligdagen. I Aabenraa Kommune har vi valgt, at vi i udgangspunktet vil følge de retningslinjer, som Regeringen, Danske Regioner og KL har anbefalet på områder for blandt andet temperaturen i kommunale bygninger.

Det gør vi ikke nødvendigvis ud fra et strengt, økonomisk incitament, men også for at vise solidaritet. Alle Aabenraa Kommunes bygninger er ikke ens, og de bliver varmet op på forskellige måder. I nogle bygninger kan den sænkede temperatur aflæses direkte på varmeregningen, mens der for andre bygningers vedkommende er tale om en fastprisaftale. Alligevel gælder beslutningen i udgangspunktet de fleste bygninger for netop at vise solidaritet og fællesskab. For det skal vi kunne – også i krisetider. Det så vi blandt andet i COVID-19-krisen, hvor vi som kommune og arbejdsplads kom stærkt igennem en svær periode for samfundet.

Der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at det er en økonomisk tung tid, vi befinder os i. Derfor er jeg også glad for, at byrådet netop har vedtaget en hjælpende hånd til en række institutioner i Aabenraa Kommune med 6,2 millioner fra bevillingskontrollen. Det er en kvittering for en god

Der er ingen tvivl om, at vi i Danmark og i Aabenraa Kommune kigger ind i en tid, der er svær at

forudse. Der er krig i Europa, og det har sat sine tydelige spor på prisen på alt fra gas til dagligvarer. Både ens arbejdsliv og privatliv bliver påvirket i det store og små, og det skal vi som organisation kunne håndtere solidarisk og i fællesskab.

Og for at slutte denne leder på en mere opløftende note, vil jeg gerne ønske Lyreskovskolen stort tillykke

med, at de tæt på deadline for dette nummer af Aabne linjer fik tildelt BHI Fondens Initiativpris for deres store engagement med fleksibel praktik i Padborg Transportcenter. Elever med skoletræthed kan i stedet for almen praktik komme på virksomhedspraktik i Padborg Transportcenter én dag i ugen, hvilket har ført til, at flere unge har fået fritidsjob og på længere sigt lærepladser.

Prisen er en anerkendelse af det frugtbare samarbejde, som Lyreskovskolen har med Padborg Transportcenter, der for mange unge mennesker er fremtidens arbejdsplads. Samarbejdet er et godt eksempel på, hvordan innovativ tankegang både kommer kommunens elever og arbejdspladser til gode.

God læselyst

Tom Ahmt
Kommunaldirektør

Der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at det er en økonomisk tung tid, vi befinder os i. Derfor er jeg også glad for, at byrådet netop har vedtaget en hjælpende hånd til en række institutioner i Aabenraa Kommune...

Indhold

02 Leder

---

04 Aabenraa Kommune afskaffer kontanterne

---

06 Sammen sparer vi på energien

---

08 Fråserne skal fanges

---

10 Frivilligfesten var en stor succes

---

12 En tur i valgets store maskineri

---

13 Nu har institutioner mulighed for at markere sig i den grønne omstilling

---

14 Ordet er frit

---

15 Budget 2023

---

16 Danmarks største løbefest kommer til Aabenraa – skal du være med?

Aabne linjer

Udgiver

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa Kommune
Tlf. 7376 7676
www.aabenraa.dk

Ansvarshavende redaktør

Kommunaldirektør,
Tom Ahmt

Redaktion

Stabs- og arbejdsmarkedsdirektør,
Søren Lorenzen

Områdeleder
Randi Bendix Keller Mortensen,
Mad & Måltider

Sekretariatsleder
Tommy G. Svendsen,
Ledelsessekretariatet, Social & Sundhed

Sekretariatsleder
Tom Wienke,
Forvaltningssekretariatet,
Plan, Teknik & Miljø

Daginstitutionsleder
Bodil Marie Thye,
Børnehuset Fladhøj, Børn og Kultur

Kommunikationskonsulent
Kasper Stoof,
Byråds- og Direktionssekretariatet

Kommunikationskonsulent
Jonas Fievé,
Byråds- og Direktionssekretariatet

Kontakt redaktion

personaleblad@aabenraa.dk

Oplag

900

Layout

Tegnerum

Tryk

Toptryk

Forside

Frivilligfesten i Arena Aabenraa var en stor succes med 800 deltagende frivillige. Foto: Jonas Fievé

www.aabenraa.dk

Elever på Tinglev Skole står i kø til Æ Bix, hvor de nu skal betale med AabenraaPay. Foto: Jonas Fievé

Aabenraa Kommune afskaffer kontanterne

Det skal være slut med at betale med kontanter i Aabenraa Kommunes institutioner. Det er idéen bag et ny betalingskort, som har set dagens lys.

AF Jonas Fievé

Når kommunens skoleelever i fremtiden skal betale for deres mad i skolebuden, skal de lade mønter og sedler blive i pungen. Aabenraa Kommune har nemlig over tid valgt at afskaffe muligheden for at betale med kontanter i Aabenraa Kommunes institutioner og kantiner.

Som erstatning for den gammeldags kontantbetaling har kommunen indført betalingskortet AabenraaPay, som i modsætning

til de almindelige kreditkort godt kan udstedes til børn og unge.

Tinglev Skole er en af de første institutioner, som har valgt at indføre AabenraaPay, og det er ifølge den lokale skoleleder gået over alle forventninger.

-Jeg har ikke hørt, at nogen har brokket sig over det. Har kun fået positive tilkendegivelser, så det er vi naturligvis glade for, siger Morten Heilmann Sørensen, der er skoleleder på Tinglev Skole.

Eleverne bliver således udstyret med et AabenraaPay kort, som deres forældre kan fylde op online, og på den måde kan de have styr på, hvad deres børn bruger i Æ Bix, som er den lokale skolebod på Tinglev Skole. Ud over en øget sikkerhed, som er forbundet med det nye kort, så mener skolelederen, at der er mange andre fordele forbundet med kortet.

-Vi har en række frivillige seniorer, som står for skoleboden, og med indførelsen af AabenraaPay har det gjort deres arbejde meget lettere, da de ikke længere skal have styr på en kontantbeholdning. Desuden slipper vi for at skulle køre i banken med kontanter, og dermed udsætte os for en unødigt risiko, da vi ikke er forsikret for det beløb, siger Morten Heilmann Sørensen.

Kortet blev officielt indført den 31. oktober, og der er en god grund til, at Tinglev Skole var med på vognen fra starten. For de institutioner, som kom med i 2022, fik nemlig en god rabat på udstyret, som de skal bruge i skoleboden.

-Vi skulle alligevel på AabenraaPay senest i 2023, men nu fik vi et økonomisk incitament til at være med allerede fra starten, siger Morten Heilmann Sørensen.

Kortet kan i skrivende stund benyttes i Aabenraa Kommunes kantiner, Fuldræfferen, Kirsebærhaven, Kongehøjskolen, Hærvejsskolen, Lyreskov skolen, Klipleve Skole og altså også Tinglev Skole.

Et andet argument, som skolen har brugt over for forældrene er, at deres børn i fremtiden kan bruge kortet i hele kommunen, så børnene dermed slipper for at have kontanter med, når de eksempelvis skal i svømmehallen.

AabenraaPay erstatter muligheden for at betale med kontanter og MobilePay, men det vil stadigvæk være muligt at betale med kreditkort de steder, hvor det også var muligt før indførelsen af AabenraaPay.

Læs mere om det nye kort på aabenraapay.dk

Hvordan virker AabenraaPay

- Du bestemmer, hvilke salgssteder og ugedage kortet må benyttes.
- Du fastsætter, hvor meget der må bruges pr. dag, så du kan begrænse dit forbrug.
- Mulighed for automatisk optankning, så der altid er penge på kortet.
- Få en SMS når kortet bliver brugt, eller saldoen nærmer sig 0 kr.
- Tilbagebetale din restsaldo til din bankkonto uden gebyrer.
- Ændre din adgangskode, hvis du har mistanke om misbrug eller har glemt den.
- En tryk hverdag med færre kontanter og minimal risiko for tyveri.
- Hurtig kontantfri betjening på skolens salgssteder.
- Mulighed for at spærre dit kort online ved tyveri eller bortkomst.
- Mulighed for at se alle dine kvitteringer online.

Sammen sparer vi på energien

Som de fleste nok har lagt mærke til, er der i kommunens bygninger gjort en række initiativer for at spare på energien. En foreløbig undersøgelse viser, at det allerede nu, har haft en mærkbar effekt.

AF Jonas Fievé

Det er en kold tid, som vi lever i, alle går rundt og fryser. Der er nok mange ansatte i landets kommuner, som kan synge med på Kim Larsens gamle hit, da man som en konsekvens af den verserende energikrise har valgt at følge anbefalingen om at skrue temperaturen ned til 19 grader på rådhus og andre kommunale bygninger. Aabenraa Kommune er heller ingen undtagelse, og her er temperaturen allerede blevet skruet ned til de anbefalede 19 grader. Det gælder dog ikke for vuggestuer og plejehjem, som er undtaget anbefalinger om at skrue ned for temperaturen.

En foreløbig undersøgelse, som Aabne linjer har foretaget sammen med Ole Venzel Nielsen, som er varmemester i Aabenraa Kommune, viser, at spare initiativerne har haft en positiv effekt. I oktober har man i Stabens bygninger, som omfatter rådhusene og jobcentret, haft en besparelse på ikke mindre end 44 procent i fjernvarmeforbruget sammenlignet med samme

periode de tre foregående år, hvilket svarer til besparelse på 3,1 ton Co2.

I kommunens folkeskoler har man også skruet temperaturen ned, hvilket har medført, at man i oktober har haft en besparelse på hele 47 procent sammenlignet med samme periode de tre foregående år.

-Energisparetiltagende ser ud til at have en god effekt på Aabenraa Kommunes energiforbrug. Nu drejer det sig om at holde ved, så de gode tiltag ikke forsvinder i løbet af vinteren, siger Ole Venzel Nielsen.

Ud over de tiltag, der er taget fra centralt hold, kan vi som medarbejdere også være med til at gøre en betydelig forskel. Her i Aabne linjer har vi derfor samlet en række råd til, hvordan vi sammen kan spare på energien.

Mindre forbrug på fjernvarme / centralvarme

Afdeling	MWh forbrug	Besparelse i %	Besparelse Co2
Staben	100.000 MWh	44%	3,1 ton Co2
Skoler	320.000 MWh	47%	2,2 ton Co2
Kultur- og fritidsområdet	170.000 MWh	22%	2,1 ton Co2

Kultur- og fritidsområdet omfatter haller, svømmehaller, biblioteker, museer, borgerhuse osv. Rundt omkring i de kommunale bygninger er der også gjort en indsats for at spare på strømmen.

Mindre forbrug på elektricitet

Afdeling	KWh forbrug	Besparelse i %	Besparelse Co2
Staben	75.200 KWh	9%	0,9 ton Co2
Skoler	150.000 KWh	15%	3,1 ton Co2
Kultur- og fritidsområdet	84.700 KWh	11%	1,27 ton Co2

Her er besparelsen ikke helt så mærkbare, men overordnet set er varmemesteren dog tilfreds, men påpeger dog, at der ikke skal hviles på laurbærrene.

Gode spareråd

- Husk at lufte ud 5-10 min dagligt – den friske, tørre luft du får ind er billigere at varme op end den fugtige luft, du lukker ud.
- Sluk for PC'er, infoskærme osv. ved arbejdstids ophør.
- Sluk for udstyr, som ikke benyttes.
- Sidste medarbejder på kontoret slukker kaffemaskinen før fyraften fredag.
- Sidste medarbejder på kontoret slukker kopimaskinen før fyraften fredag.

På Medarbejderportalen kan du læse mere om, hvordan du kan være med til at spare på energien. medarbejderportalen.aabenraa.dk/hjaelp-til-alle/bygninger/information-om-energisituationen-2022/

Sammen sparer vi på energien Også på arbejdspladsen

Læs mere på
[SparEnergi.dk](https://SparEnergi.dk/arbejdsplads)
/arbejdsplads

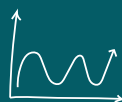
Vi bruger omkring en tredjedel af døgnet timer på arbejdspladsen. Derfor har vores energiforbrug, mens vi er på arbejde, et betydeligt aftryk. Men ved at ændre vaner kan du sænke forbruget og bidrage til, at din arbejdsplads bliver en del af løsningen. For når vi sammen sparer på energien, bidrager vi både til en mere sikker energiforsyning og en grønnere fremtid.

Skrue ned for varmen
Varm kun rummet op til 19 grader.

Spar på strømmen
Gør det til en vane at slukke for lys, skærme, computer og andet elektronik, når du forlader et rum eller går hjem.

Anvend strømmen, når den er billigst
Prisen på strøm varierer time for time. Følg med i elprisens udvikling, og sørg for at bruge mest strøm, når den er billigst.

Brug mindre varmt vand
Brug mindst muligt varmt vand, når du vasker hænder eller vasker op. Når du starter opvaskemaskinen, sørg for, at temperaturen ikke overskrider 50 grader.

Fang Fråserne-projektet har været givende for Mad & Måltider, der har fået et diplom for de flotte besparelser.

Fråserne skal fanges

Et målingsystem på maskiner og apparater har været medvirkende til, at Mad & Måltider i Aabenraa Kommune har sparet hele 14 procent af det samlede elforbrug.

AF Kasper Stoof

Fang Fråserne. Det lyder næsten som titlen på en børnefilm, men det er i virkeligheden langt mere virkeligt end noget, der vises i fjernsynet. Fang Fråserne er nemlig titlen på det forløb, som Mad & Måltider i Aabenraa Kommune har været igennem for at få et energitjek på de mange maskiner og apparater, som findes i et storkøkken ligesom Mad & Måltider.

I foråret 2022 blev centerleder hos Mad & Måltider, Randi Mortensen, kontaktet af Aabenraa Kommunes udbudsenhed, der på vegne af virksomheden Ken Storkøkken videregav oplysninger om projektet "Fang Fråserne".

- Vi har et stort ønske om, at vores madproduktion foregår så bæredygtigt som muligt, og vi ved, at

vi har en del energislugere i køkkenet, som koster både energi og penge. Derfor var jeg fra starten ganske interesseret i at høre, hvad projektet gik ud på, siger Randi Mortensen, inden hun fortæller om det første møde med projektet:

- Vores køkkenpersonale fik ingenting at vide, og vi holdt det første, indledende møde uden dem. Derefter kom en elektriker og satte måleudstyr på vores maskiner og ventilation, som i en periode på 14 dage kunne logge vores forbrug. Det var primært vores opvaskemaskiner, ovne og ventilationssystemer, der blev udstyret med målere.

Efter 14 dage med målere på og uden italesættelse af projektet for medarbejderne,

var det blevet tid til at konkludere på de første målinger.

- Efter den første periode på 14 dage fik vi besøg af projektmedarbejderne, der kom med rådgivning til, hvor vi med fordel kunne justere vores forbrug for at få udgifterne og elforbruget til at falde. Køkkenpersonalet blev involveret, og vi fik alle en rådgivning til konkrete ændringer, siger Randi Mortensen og fortsætter:

- Herefter begyndte en ny periode på 14 dage, hvor vi nu kunne arbejde målrettet med de første resultater fra målingerne og de foreslåede ændringsforslag, inden der igen blev foretaget målinger for at registrere ændringer.

Nye vaner og samarbejder

Resultaterne bekræftede Randi Mortensen i, at der bestemt er nogle knapper, der kan skrues på for at producere mindre energi i løbet af dagen og dermed både spare penge og ressourcer og være med til at opfylde den overordnede målsætning om en mere bæredygtig madproduktion i fælleskøkkenet hos Mad & Måltider.

- Forsøget har blandt andet fået os til at overveje, hvornår vi reelt har brug for eksempelvis vores opvaskemaskiner. Vi har lært, at vi med fordel kan tænde dem senere på dagen, hvor vi har mest brug for dem. På den måde sikrer vi, at det reelle arbejde for maskinerne bliver mere koncentreret og at forbruget samler sig over kortere tid, siger Randi Mortensen, der også er glad for samarbejdet internt i Aabenraa Kommune:

- Jeg vil også gerne rose Ole Venzel fra afdelingen Kommunale Ejendomme på rådhuset for at være med til at regulere vores varmestyring på vores ventilationsanlæg efter projektets resultater. Det var med til at give os et mere optimalt forbrug, og det har været en af de helt store spillere i de resultater, vi allerede på kort tid har fået skabt.

Energivenlighed og økonomisk gevinst

Det var i foråret 2022 at Fang Fråserne blev iværksat hos Mad & Måltider, og siden har man i storkøkkenet arbejdet med resultaterne og initiativerne fra projektet henover sommeren og efteråret.

- Resultaterne har både været en gevinst for vores samlede bæredygtighed og for vores pengepung. Beregningerne viser, at vi kan spare cirka 68.000 kroner årligt, hvis vi følger de anbefalinger og målinger, der er blevet foretaget. Målinger fra september 2021 og september 2022 viser en

besparelse på 1000 kilowatt, hvilket er nemmere at regne med end priser, fordi de jo hele tiden går op og ned, siger Randi Mortensen, der ikke vil tøve med at anbefale Fang Fråserne til andre:

- Det har naturligvis ikke været gratis at få Fang Fråserne-projektet sat op, men allerede det første år er udgifterne tjent hjem på fremtidige besparelser. Kombineret med at vi har fået øjnene op for vores forbrug på en helt anden måde, så er jeg mere end tilfreds med forløbet. Vi har blandt andet allerede tænkt vores modtagekøkkener ind i ligningen, selvom de ikke var med i projektet, så kan vi sagtens hente gode miljømæssige og økonomiske besparelser her. Hvis man så samtidig bruger kommunens interne samarbejdspartnere i Plan, Teknik & Miljø, så er der bestemt noget at hente, siger hun.

Fang fråsernes klistermærker symboliserer meget godt, at de besværlige fråser skal fanges.

Fakta

- Fang Fråserne er en adfærdskampagne udviklet af virksomheden Ken Storkøkken, som hjælper storkøkkener med at overvåge og holde øje med energiforbruget.
- Energistyrelsen har fremhævet Fang Fråserne som et af flere gode eksempler på www.spareenergi.dk, hvor både private og virksomheder kan få tips og tricks til at reducere energiforbruget og dermed også klimaaftrykket.
- Læs mere på www.fraaserne.dk

Frivilligfesten var en stor succes

Over 800 frivillige fra hele Aabenraa Kommune var samlet i Arena Aabenraa, da kommunen hylde de frivillige for deres virke i foreningslivet. En fest de frivillige havde set frem til siden 2020.

AF Jonas Fievé

Arena Aabenraa boblede over af god stemning og højt humør, da omkring 820 frivillige fra hele kommunen var samlet til Frivilligfest 2022. Her blev de mange fremmødte hyldet af kommunen og byrådet for deres store indsats i kommunens mange foreninger ved den første frivilligfest i Aabenraa Kommune.

Aabenraa Blæserne skabte en god stemning, mens deltagerne stod i kø for at komme ind i arenaen, hvor der ventede en aften i frivillighedens tegn. Efter borgmester Jan Riber Jakobsen med en hyldest til de frivillige bød velkommen til de mange fremmødte, holdt Tommy Krabbe et foredrag om ildsjæle.

De frivillige blev herefter inviteret til fri leg på frivilligpladsen, hvor deltagerne blandt andet kunne prøve kræfter med tæppecurling, kørestolsbasket og kæphestspromille-ringridning.

Blev serviceret af byrådet

Aabenraa Brass Band sørgede for, at de frivillige kom på plads ved de opstillede langborde, hvor aftenens festmåltid stod klar til at blive indtaget. Som prikkerne over de tre i'er i Frivilligfest, var det denne aften byrådet, som skulle servicere de mange frivillige. Det var derfor kendte ansigter, der mødte de frivillige, når de skulle have tørsten slukket i baren, eller have nye forsyninger i buffeten. -Denne aften er den perfekte anledning for os i

byrådet at vise vores taknemlighed til de mange frivillige, som hver dag gør en kæmpe forskel for foreningslivet i Aabenraa Kommune, og derfor var der heller ingen tvivl om, at vi i byrådet naturligvis skulle agere tjenere for de frivillige, så de kunne få en fantastisk aften, siger medlem af byrådet Thomas Andresen.

Efterfølgende gik den berømte sønderjyske stand-up komiker Thomas Warberg på scenen, før aftenen sluttede med dessert-tapas og kaffe.

Første fest var en stor succes

Det er første gang, at Aabenraa Kommune afholdte en frivilligfest i denne form, som dog oprindeligt skulle have været afholdt tilbage i 2020, men som meget andet blev udskudt på grund af COVID-19-pandemien. Aftenen blev en

succes og alle pladser var på forhånd revet væk, hvilket var en positiv overraskelse for borgmester Jan Riber Jakobsen.

-Da det er første gang, vi afholder en frivilligfest i denne form, så vidste vi ikke, hvad vi kunne forvente. Derfor er jeg ikke desto mindre meget begejstret for, at så mange frivillige var med, så vi kunne hylde så mange som muligt for deres store frivillige engagement, siger borgmester i Aabenraa Kommune, Jan Riber Jakobsen, og fortsætter.

-Til selve festen blev jeg også forstærket i, at det var en god idé af afholde Frivilligfest 2022, da der simpelthen var en fantastisk stemning og alle fremødte var glade.

VOX-pop

Lasse Sørensen

*frivillig i KFUM
Spejderne i Kruså.*

– Jeg synes frivilligfesten er et supergodt arrangement, hvor vi blandt andet har god mulighed for at netværke med frivillige fra andre foreninger. Desuden ser jeg frem til en god aften i godt selskab.

Thea Lorentzen

*Campusrådet
Aabenraa.*

– Det her er megafedt, og det er også fedt, at så mange er mødt op, og det viser jo bare, hvor mange frivillige der er her i kommunen. Vi ser frem til en aften, hvor vi kan mingle. Vi er nogle frivillige fra de forskellige uddannelsessteder her i Aabenraa, og vi samles for at være de unges talerør her i Aabenraa og for at skabe nogle events her i byen.

Gitte Brodersen

*Tinglev IF, Tinglev
Husmoderforening.*

– Det er dejligt, når Aabenraa Kommune på denne her måde gerne vil fejre os for vores frivillige indsats. Det betyder nok også, at vi fremover vil give den en skalle mere, når vi mærker denne her opbakning fra kommunen, da vi naturligvis gerne vil anerkendes for vores frivillige arbejde.

Per Johanning

KFUM Søspejdere

– Det er en god idé, at kommunen støtter op om de frivillige på denne her måde, hvor vi også får rig mulighed for at netværke med andre frivillige. Jeg er med her i aften for at se, hvad der sker rundt omkring i kommunen og ikke mindst, hvilke muligheder der er, da jeg også gerne vil vise flaget for søspejderne, der har haft lidt svære kår i kommunen.

En tur i valgets store maskineri

For tredje gang på et års tid var der igen ringet med valgklokkerne i Aabenraa Kommune, hvor cirka 400 medarbejdere var involveret i afviklingen af folketingsvalget 2022.

AF Kasper Stooft

En tur i stemmeboksen for at sætte et kryds, og så fortsætter hverdagen 1. november ellers i det vanlige spor for de fleste. Sådan er det dog langt fra for en stor del af Aabenraa Kommunes ansatte der før, under og efter et valg hopper i arbejdstøjet.

I ugerne op til valget skal alt det lavpraktiske nemlig på plads. Hvad enten det er fysisk klargøring af valglokaler, koordinering af stemmetællere og valgsekretærer eller pakning af de mange fysiske materialer, der skal ud på hvert valgsted.

Under valget er der drøn på 18 forskellige valgsteder i Aabenraa Kommune, hvor medarbejdere i alle 12 åbningstimer og mere til sørger for, at valghandlingen finder korrekt sted.

Når valgstederne lukker, går optællingen i gang, inden der dagen efter er fintælling.

Du kan læse mere om valghandlingen set fra Aabenraa Kommunes valggenerale, Sara Lund Mathiesens stol på side 14 her i bladet.

Nu har institutioner mulighed for at markere sig i den grønne omstilling

Klimaerklæring Aabenraa er Aabenraa Kommunes håndsrækning til virksomheder og institutioner, som kan være med til at tage ansvar for den grønne omstilling. Nu er der åbent for tilmelding – for alle institutioner i Aabenraa Kommune.

AF Kasper Stoof

Den grønne omstilling fylder i samfundet – og derfor også i Aabenraa Kommune. Hvordan løser vi de klimaudfordringer, vi alle står over for på en måde, som ikke påvirker den daglige drift mere end højst nødvendigt, og som stadig giver os mulighed for at løse vores kerneopgaver?

Og ikke mindst – hvordan lykkes vi med at inspirere og bakke hinanden op undervejs?

Det er noget af det, Klimaerklæring Aabenraa skal være med til svare på.

- Mange af virksomhederne og institutionerne i Aabenraa Kommune er allerede godt i gang med den grønne omstilling. Ved at tilslutte sig Aabenraa Klimaerklæring får man et synligt bevis i form af et diplom på, at man er med i forandringen, siger bæredygtighedskoordinator i Aabenraa Kommune, Dorthe Lindahl, og fortsætter:

- Tilslutningen til Aabenraa Klimaerklæring fungerer samtidig som en inspiration i den grønne omstilling for andre virksomheder og institutioner. Målsætningen er, at den grønne

omstilling bliver et samarbejde på tværs i hele Aabenraa Kommune. Derfor er erklæringen også formuleret på baggrund af inputs fra både interne og eksterne samarbejdspartnere og borgere i Aabenraa Kommune.

Alle virksomheder og institutioner med adresse i Aabenraa Kommune kan tilslutte sig Aabenraa Klimaerklæring. Erklæringen kan findes og udfyldes på aabenraa.dk/klimaerklæring

Det er op til den enkelte virksomhed eller institution at fastsætte netop sine rammer for tilslutningen til Aabenraa Klimaerklæring og den grønne omstilling. Der er altså ikke fra Aabenraa Kommune fastsat kriterier til, hvem der kan tilslutte sig Aabenraa Klimaerklæring.

- Vi håber, at så mange som muligt vil tilslutte sig Aabenraa Klimaerklæring, og at virksomheder og institutioner selv vil tænke med på netop deres bidrag til den grønne omstilling. Aabenraa Klimaerklæring er for store og små virksomheder og institutioner, og den grønne omstilling handler i høj grad om at sætte en udviklingsdagsorden, hvor alle kan være med, siger Dorthe Lindahl.

Klummen er skrevet af Sara Lund Mathiesen, Valggeneral i Aabenraa Kommune. Indholdet udtrykker skribents egen holdning.

ORDET ER FRIT

Har du noget på hjerte, og har du lysten til at fortælle om det til alle kommunens ansatte, så kontakt Aabne linjers redaktion på **personaleblad@aabenraa.dk**, så kan det være, det er dig, der skriver den næste klumme i personalebladet.

Valgdagen er en... arbejdsdag

Danmark blev ikke verdensmestre i fodbold, til gengæld er vi flere gange blevet hyldet som verdensmestre i valg.

Den 1. november 2022 fejrede Danmark det demokratiske princip i grundloven og valgte et nyt folketing. For langt de fleste af vores landsmænd består valgdagen primært af en tur til afstemningsstedet, et enkelt kryds og et stykke valgbom, inden turen går hjem igen for måske at fejre valgdagen med valglæsk og nyhedsstrømme.

Valgdagen er en festdag over hele landet – og en arbejdsdag for mange af os.

I Aabenraa Kommune er vi omkring 400 mennesker, der med forskellige opgaver og kompetencer tilsammen udgør en lille, om end uundværlig, del af det store danske valgsystem.

Modtagelse af brevstemmer, opsætningen af valgstederne med stemmebokse og it-udstyr, optællingen på valgaftenen og den endelige fintælling er blot eksempler på de opgaver, der bliver løst i forbindelse med afholdelse af valg. Valgmaskinen er stor og stadig lun efter tre valg inden for det seneste år.

I Danmark er der afholdt 71 folketingsvalg siden 1849, 20 folkeafstemninger siden 1916 og

26 kommunalvalg siden 1920. Jeg har kun været med til syv af disse, men jeg har fundet ud af, hvad der i særlig grad gør valg spændende. Samarbejdet på tværs.

Som valggeneral har jeg privilegiet af at stå i midten af det hele med ansvaret for at tilrettelægge og koordinere valgdagen, men det hårde arbejde udføres af mange gode kolleger i vores organisation.

Jørgen Elklit er valggeneralen over dem alle, der har hjulet demokratiet over hele verden. Han var blandt andet med at til koordinere og gennemføre det første demokratiske parlamentsvalg i Sydafrika i 1994, hvor Nelson Mandela blev valg til præsident.

I dag er han 80 år, pensioneret professor i statskundskab fra Aarhus Universitet og har i en bog reflekteret over vigtigheden af valg.

"Afviklingen af et troværdigt valg forudsætter med andre ord, at valgets infrastrukturer er på plads og i orden, så valgmaskinen bare kan rulles frem, når tid er inde".

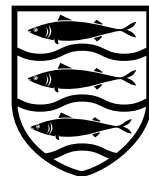
Det kræver hele tiden justeringer at sikre, at valgmaskinen er velsmurt og klar. Ved de seneste valg har vi

haft fokus på organiseringen af fintællingen for at sikre, at den er så sikker og effektiv som muligt. Vi har også haft fokus på andre og lidt mindre detaljer, som eksempelvis hvordan stemmesedlerne pakkes ind inden transporten til rådhuset. Nogle justeringer har vist sig værd, og er kommet for at blive, mens vi i andre tilfælde må sande, at der stadig er plads til flere justeringer.

På trods af justeringer er valgdagen en forunderlig størrelse, der altid kommer med overraskelser. I år måtte vi eksempelvis undersøge, om der kunne lappes huller i asfalten uden for et valgsted, og hvordan man skifter batterier i en brandalarm oppe under loftet i en stor hal.

Jeg vil gerne sige tak til alle, der deltog i valget. Tak for stort engagement, godt humør og gode inputs til justeringer til de kommende valg.

I Danmark tager vi måske tilliden til det danske valgsystem for givet, men den kommer ikke af sig selv. Valgdagen er en arbejdsdag – og en ganske lang en af slagsen for mange af os. På trods af mange arbejdsopgaver mærker jeg dagens festlige islæt, og det håber jeg også, at I gør. Danmarks valgmaskine er i hvert fald værd at fejre.

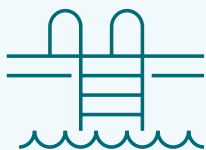

Budget 2023

Rammer for Det Gode Liv

"Vores udgangspunkt er, at udvikling ikke er noget, der sker – det er noget, vi skaber". Sådan lyder det i Udviklingsstrategien – Det Gode Liv – som Aabenraa Kommunes byråd har vedtaget i august 2022. På baggrund af den udviklingsstrategi har et enstemmigt byråd vedtaget Budget 2023 – Rammer for Det Gode Liv, som understøtter de mange muligheder, der er i kommunen inden for både drift og anlæg. Det samlede budget er i alt 4,250 milliarder kroner. Læs mere på aabenraa.dk/budget2023.

120 millioner kroner til ny svømmehal ved Arena Aabenraa

44 millioner kroner

til nyt tag på Fjordskolen

Sammen skaber vi Det Gode Liv

Bæredygtig udvikling

En særskilt klimahandleplan fra byrådet skal understøtte udviklingen på området for miljømæssig bæredygtighed. Parterne er enige om en række initiativer, der skal understøtte den bæredygtige udvikling, lige som der skal ansættes en medarbejder til natur- og arealforvaltning.

Erhvervsområdet understøttes

Aabenraa Kommune vil erhvervslivet, og derfor er en selvstændig erhvervsstrategi med en tydelig retning for erhvervsindsatsen på vej. I Budget 2023 prioriteres en understøttelse af den planlagte erhvervsstrategi.

Øget bosætning

Budgetparterne er enige om, at Aabenraa Kommunes bosætningsstrategi skal understøttes med initiativer, der har til formål at tiltrække, modtage og fastholde nye borgere. Aabenraa Kommune skal være et godt sted at bo, besøge, arbejde og drive virksomhed.

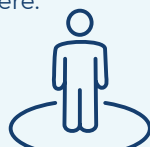
Forebyggelse på velfærdsområder

Udviklingen på velfærdsområderne er komplekse, hvorfor budgetparterne er enige om at prioritere midler til initiativer, der skal styrke forebyggelsesindsatsen på velfærdsområderne.

Rekruttering og fastholdelse

Det er en nødvendighed for fortsat at kunne udvikle servicen på de store velfærdsområder, at Aabenraa Kommune lykkes med at rekruttere og fastholde medarbejdere.

Pulje til prisstigninger

Stigende priser på materialer til byggeri og en generel øget usikkerhed på markedet har gjort, at der afsættes 11 millioner kroner til en anlægspulje til at imødegå prisstigninger på igangsatte og planlagte anlægsprojekter.

Danmarks største løbefest kommer til Aabenraa – skal du være med?

Uformelt, i kondisko og for alle. Sådan lyder sloganet til hele Danmarks royale motionsfest, Royal Run.

29. maj afvikles den femte udgave af det royale løb, som altså i år har Aabenraa som en af de fem værtsbyer.

Aabenraa Kommune og DGI Sønderjylland har indgået et samarbejde om at skabe en stor fest for både løbere, gående og tilskuere på og langs de tre forskellige ruter. Og du kan være med!

Der er stadig billetter til salg, og du kan læse mere om løbet samt købe din billet på royalrun.dk/vaertsbyer/aabenraa

**ROYAL
RUN '23**

Aabenraa
29. maj

